

دولت چهاردهم با چشم باز تصمیم بگیرد

کشف معادن جدید طلا در ایران با صنایع خلاق

فضاهای کاری صنایع خلاق به دلیل انعطاف ذاتی خود به نسبت سازمان‌های رسمی و سنتی، بستر مناسبی برای جذب و فعالیت پیش‌قراولان تغییرات فرهنگی جهان به شمار می‌روند و استودیوها و آژانس‌های تبلیغاتی، موسسات معماری، استارت‌آپ‌های فرهنگی و هنری و فضاهای کاری از این دست، برای مشاغل غیرخوبش فرمایی بیشتر مورد نظر این نسل است.

جویندگان طلا در سرزمین خلاق

آرزو سازگار: می‌گویند و درست هم می‌گویند که صنایع خلاق در جهان چون معادل جدید طلا هستند و چه افسوس که ما ایرانیان با برخورداری از ظرفیت‌های کم‌نظیر نسبت به کشف استعدادها و ایده‌ها و ایجاد بازار برای آنها غافل هستیم. در جهانی که هر ساعت، کشورها در رقابت بر سر در اختیار گرفتن سهم بیشتر از بازار صنایع خلاق به سر می‌برند، ما کجا هستیم و آیا به جای جستجوی طلای تازه به فکر طلای سیاه هستیم؟

به گزارش بازارکار، تازه‌ترین گزارش اتاق تهران نشان می‌دهد که اقتصاد خلاق از بخش‌هایی است که به سرعت در حال گسترش در جهان است و مسیر امیدوارکننده‌ای را برای توسعه و تنوع اقتصادی، به ویژه برای کشورهای که عموماً از غنای قابل توجهی از جنبه‌های فرهنگی و تمدنی برخوردار هستند، نمایان می‌سازد. امروزه بسیاری از کشورهای صنایع خلاق را به چشم «طلای تازه» می‌بینند و حتی و نهادهای بین‌المللی نیز تقویت اقتصاد خلاق را به‌عنوان یک استراتژی به کشورهای در حال توسعه توصیه می‌کنند؛ چرا که این صنایع ظرفیت‌های چشمگیری در ایجاد اشتغال و درآمدزایی دارند و همزمان آثار و پیامدهای اجتماعی بی‌نظیری مانند کمک به عدالت اقتصادی و کاهش شکاف جنسیتی در جامعه دارند.

صنایع خلاق جذاب‌تر از صنعت خودرو

آمارها نشان می‌دهند صنایع خلاق ۳۰۱ درصد از تولید ناخالص داخلی جهانی و ۶۰۲ درصد از اشتغال در سراسر جهان را تشکیل می‌دهند. ۵۰ درصد از فرصت‌های شغلی صنایع خلاق در اختیار زنان است و این صنایع بیش از هر بخش دیگری افراد ۱۵ تا ۲۹ ساله را استخدام می‌کنند.

جالب آنکه میزان اشتغال‌زایی صنایع خلاق بیش از صنعت خودروسازی است. همچنین در سال ۲۰۲۲، سهم کالاها و خدمات خلاقانه از صادرات جهانی به ترتیب ۳ درصد و ۱۹ درصد از رقم کل بوده است.

اما به رغم این مزایا و مزیت‌های تاریخی، بومی، طبیعی و فرهنگی، کشورمان تاکنون سهمی از تجارت گسترده صنایع خلاق در منطقه و جهان ندارد و به نظر می‌رسد این حوزه به سیاست‌گذاری‌های منطقی و هدفمند اقتصادی-اجتماعی در اسناد بالادستی نیاز دارد؛ خصوصاً ضرورت دارد در سیاست‌گذاری‌ها از نگاه‌های تکبعدی صرفاً ارزشی یا صرفاً اقتصادی به این مقوله پرهیز و با توجه به ابر روندهایی مانند دیجیتالی شدن، به صورت همزمان از ظرفیت‌های صنایع خلاق در ابعاد مختلف استفاده شود.

در کنار آن به برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای در ابعاد مختلف از جمله ترویج و آموزش خصوصاً در بعد تبدیل مهارت‌ها به زمینه کسب و کار و همچنین ریل‌گذاری‌های لازم در زمینه پیوند صنایع خلاق با فناوری‌های نوین و تعامل سرمایه‌گذاران و صاحبان مهارت یا هنر و خلاقیت و همچنین توجه به حضور نسل Z در فضاهای کاری صنایع خلاق مورد نیاز است.

صنایع خلاق و نسل Z

این گزارش می‌افزاید: نسل Z شامل گروه‌های جمعیتی متولد بین سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۹ شمسی است. مهمترین ویژگی این نسل آن است که اولین نسلی است که با دسترسی به اینترنت و فناوری دیجیتال قابل حمل رشد کرده و بر همین اساس به نسل بومی دیجیتال هم شناخته می‌شود. اهالی این نسل ارزش فراوانی برای فرهنگ «منحصر به فرد بودن» قائل هستند و بنابراین مفاهیمی مانند اصالت، خلاقیت و به رسمیت شناختن در کنار مفهوم اشتراک‌پذیری، از مهمترین مقولات فرهنگی این نسل به شمار می‌رود.

نسل Z اکنون در میانه‌های دهه دوم عمر خود و تازه‌واردان فضاهای کاری و منبع استعداد خلاق و تخیل مولد هستند و بنابراین فرهنگ و نوع نگاه آنها در هر حوزه‌ای که حضور داشته باشند، در عین تازگی می‌تواند دگرگون‌کننده و جریان بخش ارتباطات از پایین به بالا باشد. بنابراین سازمان‌ها باید به فکر ادغام دیدگاه‌های این نسل با محیط‌های کاری باشند.

پس از ایجاد نگاه‌های اقتصادی به صنایع خلاق و فرهنگی و سپس فروکش کردن تب تند نگاه صرفاً اقتصادی به این مقوله، اکنون رویکردهای تازه‌تر عنوان می‌کنند، هنر و رشته‌های فرهنگی و مربوط به حوزه اقتصاد خلاق، تنها بخش‌هایی با ظرفیت رشد اقتصادی نیستند؛ بلکه این صنایع به دلیل گسترش و ارتقاء روش‌ها و به طور کل بیان تخیل یا نظر در جوامع انسانی اهمیت بسیاری دارند.

تخیل اجتماعی و روایت‌گری از ملزومات شکل‌گیری، قوام یا حفظ هویت ملی کشورها به شمار می‌رود و در مواجهه با تغییرات اجتماعی، موجب شکل‌گیری درک تازه از وضعیت‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جوامع شده یا حتی به این تغییرات شکل و سرعت می‌بخشد یا از آن جلوگیری کرده و به بیان نظر و شکل‌گیری گفتمان‌های مشارکت‌محور و نوآرانه در جوامع کمک می‌کند.

به گزارش سیناپرس، یونسکو هم فعالیت و تحرک هنرمندان و سایر متخصصان فرهنگی را برای حفظ دنیایی ناهمگون از ایده‌ها، ارزش‌ها و جهان‌بینی‌ها و همچنین برای ارتقای صنایع فرهنگی و خلاقانه پویا ضروری می‌داند. برخی کشورها در کنار اثرات اقتصادی صنایع خلاق، به جنبه‌های فرهنگی این صنایع اهمیت بیشتری می‌دهند و معتقدند این صنایع ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی کشورشان را تعریف کرده و در بازنمایی تصاویر اماکن و بناهای تاریخی، اماکن گردشگری، سنت‌ها، آداب و رسوم و مراسم، اغذیه و پوشاک، موزه‌ها و ... شبکه‌های اجتماعی از مقولات و عناصر فرهنگی مانند هویت ملی و انسجام اجتماعی و همچنین زمینه‌سازی برای ترغیب خارجی‌ها برای بازدید یا سرمایه‌گذاری در کشور حمایت می‌کنند.

این نوع دیدگاه نسبت به صنایع خلاق به درستی نشان می‌دهد صنایع خلاق به صورت چندجانبه در جوامع منشا اثر بوده و برای غنی‌سازی اجتماعی-اقتصادی و فرهنگی کشورها کاربرد دارند؛ به همین دلیل کشورهایمان مانند عمان که در حال پی‌ریزی برنامه‌های اجتماعی و اقتصادی وسیعی در جهت توسعه هستند، صنایع خلاق را به دیده طلای جدید نگاه می‌کنند.

این تحقیق تأکید می‌کند: یکی از مهمترین دلایل اهمیت صنایع فرهنگی، سهولت دسترسی مردم به این نوع صنایع و درآمدزایی از این طریق است که نهایتاً منجر به توسعه فرصت‌های رشد در طبقات مختلف اجتماعی و ایجاد شغل و کاهش فقر می‌شود. به همین دلیل ترویج ماهیت اقتصادی در کنار ماهیت فرهنگی صنایع خلاق در کشورهای در حال توسعه توصیه می‌شود و این درحالی است که اقتصاد خلاق اصولاً در سیاست‌های صنعتی و اقتصادی کشورهای توسعه یافته گنجانده شده است. در کشور ما نیز با توجه به سوابق و میراث غنی فرهنگی و ظرفیت‌های متنوعی که در این خصوص وجود دارد و همچنین با عنایت به اهمیت مقوله اشتغال و کارآفرینی خصوصاً برای قشر جوانان، ضرورت دارد محیط مشوق سرمایه‌گذاری در حوزه صنایع فرهنگی تمهید و سیاست‌های منسجم صنعتی، فرهنگی و تجاری برای رشد این صنایع پیش‌بینی شود.

فراخوان سیاست اقتصاد هنر «ساقه» با هدف حمایت از پژوهش‌ها و گزارش‌های سیاستی حوزه مالکیت‌فکری؛ آثار فرهنگی، هنری، ادبی و علمی با همکاری کانون مدیریت دارایی‌های فکری و ستاد توسعه فناوری‌های نرم منتشر شد.

به گزارش بازارکار از مرکز ارتباطات و اطلاع‌رسانی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری، کانون مدیریت دارایی‌های فکری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری، شورای عالی انقلاب فرهنگی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، موسسه تحقیقات سیاست علمی کشور، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و انجمن حقوق مالکیت فکری ایران، فراخوان سیاست اقتصاد هنر «ساقه»، با هدف حمایت از پژوهش‌ها و گزارش‌های سیاستی حوزه مالکیت‌فکری؛ آثار فرهنگی، هنری، ادبی و علمی منتشر شد. گفتنی است بازتیبین مسئله مالکیت فکری در دستورکار نهادهای بالادستی کشور، جمع‌بندی راهکارهای موجود جهت حل مسائل حیطه مالکیت فکری، شناسایی ابزارها و راه حل‌های کاربردی و عملیاتی برای توسعه زیرساخت مالکیت فکری و بررسی آمادگی کشور نسبت به پذیرش معاهدات بین‌المللی مالکیت فکری از دیگر اهداف انتشار این فراخوان است. همچنین، حوزه مسئله شناسی، ایده‌ها و ابزارهای کاربردی در تقویت نظام مالکیت فکری آثار فرهنگی، هنری و علمی و آمادگی کشور نسبت به پذیرش معاهدات بین‌المللی مربوط به حق مولف و مالکیت ادبی و هنریاز محورهایی است که در این فراخوان مورد تأکید قرار گرفته است. تازه‌ترین و به روزترین مباحث مطرح در یک یا چند مورد از حوزه‌های موضوعی مالکیت فکری در قالب کتاب، تحقیقات علمی، خلاقانه و نوآرانه در جهت پیشبرد علم در یکی از حوزه‌های موضوعی در قالب مقاله و کمک به تصمیم‌گیری موثر، اصلاح و بهبود سیاست‌ها، ارزیابی عملکرد و ایفای نقش موثر در حوزه مالکیت فکری در قالب گزارش‌های سیاستی؛ از پژوهش‌های مورد حمایت در این فراخوان است. علاقه‌مندان برای ثبت نام می‌توانند تا ۱۵ شهریور ماه به آدرس <http://isti.ir/X5Yk> مراجعه کنند.